

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Otuz sekizinci inikat

4 . IV . 1945 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	8	ması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve	
2. — Havale edilen kâğıtlar	8	Adliye Encümeni mazbatası (3/133)	9
3. — Görüşülen maddeler	8	3. — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Dahiliye ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (1/352)	9
1. — Ankara'nın Bağlum köyünden Mustafaoğlu Ahmet Uygun ve Mahmudiye köyünden Salihoğlu Mustafa Çekinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/181)	8	4. — Posta Kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Münakalât ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/375)	9:10
2. — Beypazarı kazasının Gelegra nahiyesine bağlı Oymaağaç köyünden Velioglu Mustafa Aytekin'in ölüm cezasına çarptırılması			

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Konya Milletvekili Dr. Osman Şevki Ulu-
dağ'ın Çivril'de doğan dördüzlerin kayırılması
için ne gibi tedbirler alındığına dair sorusuna
Sihhat ve İhtimai Muavenet Bakanı Dr. Sadi
Konuk'un sözlü cevabı dinlenildi.

Eylül : Kasım 1939 aylarına ait Sayıştay
raporunun 3 ncu fıkrası hakkındaki Maliye Encü-
meni mazbatasını ile;

3659 sayılı kanunun 3 ncu maddesinin yorum-
lanmasına mahal olmadığına dair olan Bütçe Encü-
meni mazbatasını kabul olundu.

Askeri Memurlar Kanununun 4 ncu maddesi-
nin değiştirilmesi hakkındaki 3933 sayılı kanu-
nun 1 nci maddesinin değiştirilmesine;

4644 sayılı kanuna bağlı (1) ve (3) sayılı
cetvellerin Ziraat Bakanlığı bölümlerinde deği-

şiklik yapılmasına dair tasarılar ile;

Vakıf menba sularıyla orman ve zeytinliklerin
işletilmesi hakkındaki 3913 sayılı kanuna ek ta-
sarı ve;

4599 sayılı kanunun 16 ncu maddesinin deği-
ştirilmesine dair olan tasarıların birinci görüşülme-
si yapıldı.

Çarşamba günü toplanılmak üzere inikada son
verildi.

Başkanvekili

Sivas

Ş. Günaltay

Kâtip

Kütahya

V. Uzgören

Kâtip

Tunceli

Necmeddin Sahir Sılan

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Teklifler

1. — Kocaeli Milletvekili İbrahim Tolon'un,
çarşı ve mahallât bekçileri hakkındaki 29 Nisan
1930 tarihli kanunun değiştirilmesine dair kanun
teklifi (2/65) (Dahiliye ve Adliye Encümenle-
rine);

2. — Kocaeli Milletvekili Sedat Pek'in, Ma-
yın imha müfrezelerinde çalışırken şehit düşen-
ler hakkında kanun teklifi (2/66) (Millî Müda-
faa ve Bütçe Encümenlerine);

3. — Kocaeli Milletvekili Sedat Pek'in, Ma-
yın imha müfrezelerinde çalışırken mâlûl olanlar
hakkında kanun teklifi (2/67) (Millî Müdafaa,
Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe Encü-
menlerine);

Tezkereler

4. — Millî Piyango idaresinin 1944 yılı bi-
lânçosunun gönderildiği hakkında Başbakanlık
tezkeresi (3/244) (Divanı Muhasebat Encüme-
nine);

5. — Sayıştay'da açık bulunan üyelik için
seçim yapılmasına dair Sayıştay Başkanlığı tez-
keresi (3/245) (Bütçe, Divanı Muhasebat ve Ma-
liye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encü-
mene);

Mazbatalar

6. — Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkan-
lığı ve Sayıştay 1943 yılı kesinhesabı hakkında
Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbata-
sı (5/26) (Ruznameye).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Dr. M. Germen

KÂTIPLER : N. Frfat (Samsun), Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

3. — GÖRÜŞÜLEN MADDELER

1. — Ankara'nın Bağlum köyünden Mustafa-
oğlu Ahmet Uygun ve Mahmudiye köyünden Sa-
lihoğlu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına
çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi
ve Adliye Encümeni mazbatasını (3/181) [1]

[1] 60 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

BAŞKAN — Adliye Encümeni mazbatasını
okutuyorum.

(Adliye Encümeni mazbatasını okundu).

BAŞKAN — Söz istiyen var mı?

Mazbatayı oyunuza sunuyorum: Kabul buyu-
ranlar ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

2. — *Beypazarı kazasının Gelegra nahiyesine bağlı Oymaağaç köyünden Veliöğlu Mustafa Aytekin'in ölüm ezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasını (3/133) [1]*

BAŞKAN — Adliye Encümeni mazbatasını okutuyorum.

(Adliye Encümeni mazbatasını okundu).

BAŞKAN — Söz istiyen var mı?

Mazbatasını okuyorum. Kabul buyuranlar ... Kabul Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

3. — *Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Dahiliye ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (1/352) [2]*

BAŞKAN — İkinci müzakeresine başlıyoruz.

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11, 17 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11, 17 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Tevakkuf veya yürüyüş ve gerekirse konuş halinde bulunan askerî kıtalara mensup askerî kişiler ve erler ve bunlara ait hayvan, esya, ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım sonucunda kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, özel idarelere, belediyelere, köylerin tüzel kişiliğine, vakfa, ortaklıklara ve derneklere ait binalı ve binasız gayrimenkullere ihtiyaca göre sıra ile vakıf ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlardan başlayarak ahaliye ait olanlara buyurularak oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskân namı altında veya bu şartlara uyulmayarak ihtiyaç nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskân ve konaklama, bina sahiplerine, yatak, kap, kacak vermek ödevini yüklenmez.

İskân edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyece istihlak edilen miktarı ödenir.

İhtiyaç üzerine işgal edilen gayrimenkullerde de aynı suretle işlem yapılır.

Tevakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askerî kişiler şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit evlerde hep bu tarzda yerleştirilir.

[1] 61 sayılı basmağaç zaptın sonundadır.

[2] Birinci müzakeresi 36 nci inikat zaptındadır.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin ekonomik çalışmaları bozulmaz. Tarlalardan sahiplerinin ve işletenlerin ekip biçeceği kadar kısmı işgal edilmez. Millî Müdafaa mükellefiyeti komisyonunca takdir edilecek fazla tarla kısımlarına da lüzum hâsıl olursa vaziyet edilir.

BAŞKAN — Maddeyi okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17. — Askerî kıtaların işkân edildikleri veya konakladıkları binalı ve binasız gayrimenkullerde sebep oldukları bütün zararlardan Devlet sorumludur.

Sonradan uyumsuzluğu mucip olmamak için mümkün olan hallerde gayrimenkullerin ne halde olduklarının, kullanılmak üzere bırakılmış veya mevcut ise hal ve niteliklerinin işgal eden kıtadan bir subay ile mal sahipleri veya temsilcileri tarafından işgalden evvel imza edilecek zabıt varakasıyla belirtilmesi ödevlidir. Bunun bir sureti komisyona, diğer bir sureti ilgili kişiye verilir.

BAŞKAN — Maddeyi okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 19. — Binalı binasız gayrimenkullerin işgaline mukabil sahiplerine memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira verilir. Aşağıdaki hallerde işkân ve konaklama parasızdır:

1. Seferberlik yapılan mıntakalarda ve seferberlik süresince aynı kıtaların veya başka kıtaların aynı kimse nezdinde işkân edildikleri veya konakladıkları ceman beş gün.

2. Toplama mahalline giderek veya toplama mahallinde aynı veya başka başka kıtaların aynı kimse nezdinde işkânları veya konaklamaları hallerinde her ay için en çok üç gece.

3. Manevra yapan kıtaların işkânları veya konaklamaları hallerinde.

BAŞKAN — Maddeyi okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü okuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *Posta Kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Müna-kalât ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/375) [1]*

[1] Birinci müzakeresi 36 nci inikat zaptındadır.

BASKAN — İkinci görüşmesine başlıyoruz :

Posta Kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — 26 Kasım 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 34 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Taahhütlü yollanan bir maddenin kaybı halinde posta idaresince yollayana 10 lira tazminat verilir.

B) Değersiz bir posta kolisinin kaybolması, çalınması veya hasara uğraması halinde, Posta idaresince yollayana, kolinin postaya verildiği yerdeki ve zamandaki gerçek değeri ve hasar halinde, uğradığı zarar derecesi gözönüne alınarak :

- 5 kiloya kadar olan kolilerde (5 kilo dâhil) 10 lirayı;
 - 10 kiloya kadar olan kolilerde (10 kilo dâhil) 15 lirayı;
 - 20 kilo ya kadar olan kolilerde (20 kilo dâhil) 20 lirayı;
 - 40 kiloya kadar olan kolilerde (40 kilo dâhil) 25 lirayı;
- Geçmemek üzere tazminat verilir.

C) Değerli bir mektup ile değerli bir kolinin kaybolması, çalınması veya hasara uğratılması halinde, konulmuş olan değeri geçmemek şartıyla hasar veya eksiklik derecesinde tazminat verilir.

Ancak, posta idaresi, gönderilen mektup veya kolinin içindeki eşyanın postaya verildiği zaman konmuş olan değerden daha az değerde olduğunu ispat ederse bu eşyanın gerçek değerine göre tazminat verilir.

Kaybolan maddede kanun yollariyle hükümsüzlendirilmesi mümkün olan kâğıtlar bulunuyorsa Posta idaresinin bu kâğıtları hükümsüzlendirmek yoluna gidebilmesi için sahibinin bunlara koydurduğu değere kadar olan haklarını Posta

idaresine bırakması gereklidir.

D) Posta İdaresi yukarıda B ve C fıkralarında gösterilen tazminattan başka, değerlendirme ücreti dışında kalan posta ücretlerini de geri verir.

E) Tazminat verdikten sonra bulunan maddeler, verilen tazminat geri alınarak sahibine teslim olunur. Eksiklik, bozukluk hallerinde geri alınacak tazminat bu eksiklik ve bozukluk nispetlerinde azaltılır.

Maddenin bulunduğu, yazı ile haber verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde ilgili gelip bunu almazsa bütün hakları Posta İdaresine geçer .

Şu kadar ki, bulunan madde de bir eksiklik veya bozukluk bulunmaz ve buna değerinden fazla tazminat verilmiş bulunduğu anlaşılırsa Posta İdaresi genel hükümlere dayanarak bu fazlanın geri verilmesini ilgiliden isteyebilir.

BASKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

Yukarıdaki maddede yazılı tazminatı istemeden ölenlerin bu isteme hakları 39 ncu maddede gösterilen süre içinde müracaatta bulunmak şartıyla mirasçılara geçer.

BASKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer .

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Münakalât Bakanı yürütür.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümünü oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

Cuma günü saat 15 de toplanılmak üzere birleşime son veriyorum.

Kapanma saati 15,20

S. Sayısı : 60

Ankara'nın Bağlum köyünden Mustafaoğlu Ahmet Uygun ve Mahmudiye köyünden Salihoğlu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (3/181)

T. C.

Başvekâlet

Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü

Sayı : 4 - 2621

1 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Taammüden adam öldürmekten suçlu Mustafaoğlu 339 doğumlu Ahmet Uygun ve Sadıkoğlu 329 doğumlu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Ankara Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hüküm tasdikına ve müteakıp kanunî muamelenin Büyük Millet Meclisince ifa buyurulmasına dair olup Adliye Vekilliğinin 30 . V . 1944 tarihli ve 1609/55 sayılı tezkeresiyle gönderilen Temyiz Mahkemesinin 6 . V . 1944 tarihli ve 949 - 1131/751 sayılı ilâmı ile bu işe müteallik evrakın sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saraçoğlu

Adliye Encümeni mazbatasası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 3/181

Karar No. 13

29 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

Ankara Cezaevi hüküm giyenlerinden Rifat Engin'i öldürmekten suçlu Ankaranın Bağlum köyünden 1339 doğumlu Mustafaoğlu Ahmet Uygun ve Mahmudiye köyünden Salihoğlu 1329 doğumlu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Ankara Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün onanmasına dair Yargıtay Birinci Ceza Dairesinden çıkan 6 . V . 1944 tarih ve 949 esas, 1131 karar sayılı ilâm Anayasanın 26 nci maddesindeki işlemin yapılması için Başbakanlığın 1 . VI . 1944 tarih ve 4/2621 sayılı tezkeresiyle birlikte Encümeni-

mize havale edilmesi üzerine bu işle ilgili dava dosyasının tetkikinde :

Adı geçen Ahmet Uygun ve Mustafa Çetinkaya'nın Rifat Engin'i taammütle ve canavarca bir his altında öldürdükleri mahkemece sabit görülerek hareketlerine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 3 ve 4 nci bentleri gereğince ölüm cezasına çarptırılmaları anlaşmıştır.

Encümenimizce yapılan görüşme sonunda suçlu Ahmet Uygun ve Mustafa Çetinkaya'ya hükmedilen ölüm cezalarının yerine getirilmesine

Anayasanın 26 nci maddesi hükmü uyarınca karar verilmesinin Kamutayın yüce tasvibine sunulmasına bir ayrışık oya karşı (H. Karagülle Konya) çoklukla karar altına almıştır.

Adliye En. Baş.

Bu M. M.

Kâtip

Kayseri

Kastamonu

Manisa

R. Özsoy

Dr. F. Ecevit

F. Uslu

Antalya

Balıkesir

Bursa

N. Aksoy

O. N. Burcu

A. Akgüç

Denizli

H. Günver

İzmir

E. Oran

Konya

H. Karagülle

Rize

Dr. S. A. Dilemre

Denizli

N. Küçüka

Kocaeli

S. Yargı

Hatay

B. S. Kunt

Kocaeli

S. Artel

Malatya

Dr. C. Özelçi

Sinob

C. Atay

S. Sayısı : 61

Beypazarı ilçesinin Gelegra bucağına bağlı Oymaağaç köyünden Velioglu 1315 doğumlu Mustafa Aytekin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (3/133)

T. C.

Başvekklet

Yazı İşleri Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 4/7625

18 . XII . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine

Taammüden adam öldürmek maddesinden suçlu Velioglu 1315 doğumlu Mustafa Aytekin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Ankara Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikına ve mütaakip kanuni muamelesinin Büyük Millet Meclisince ifa buyurulmasına dair olup Adliye Vekilliğinin 16 . XII . 1943 tarihli ve 274/77 sayılı tezkeresiyle gönderilen Temyiz Mahkemesi ilâmı ve merbutlarının aynen sunulduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Adliye Encümeni mazbatasası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 3/133

Karar No. 11

29 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

Ayaş'ın Güdül bucağından İsmailoğlu Ömer Avcı'yı öldürmekten suçlu Beypazarı ilçesinin Gelegra bucağına bağlı Oymaağaç köyünden 1315 doğumlu Mustafa Aytekin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Ankara Ağır Ceza mahkemesinden verilen hükmün onanmasına dair Yargıtay Birinci Ceza Dairesinden çıkan 14 Temmuz 1943 tarih ve 2970 esas 3407 karar sayılı ilâm Anayasasının 26 ncı maddesindeki işlemin yapılması için Başbakanlığın 18 . XII . 1943 tarih ve 4/7625 sayılı tezkeresiyle birlikte Encümenimize havale edilmesi üzerine bu işle ilgili dâva dosyasının tetkikinde :

Adı geçen Mustafa Aytekin'in Ömer Avcı'yı para karşılığında taammütle öldürdüğü mahke-

mece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 4 ncü bendi gereğince ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Encümenimizde yapılan görüşme sonunda Mustafa Aytekin'e hükmedilen ölüm cezasının yerine getirilmesine Anayasasının 26 ncı maddesi hükümleri uyarınca karar verilmesinin Kamutayın yüce tasvibine sunulması oybirliğiyle karar altına alınmıştır.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adliye En. Baş.

Kayseri

R. Özsoy

Antalya

N. Aksoy

Bu M. M.

Kastamonu

Dr. F. Ecevit

Balikesir

O. N. Burcu

Kâtip

Manisa

F. Uslu

Bursa

A. Akgüç

Denizli
H. Güreli
İzmir
E. Oran

Denizli
N. Küçüka
Kocaeli
S. Yargı

Hatay
B. S. Kunt
Kocaeli
S. Artel

Konya
H. Karagülle
Rize
Dr. S. A. Dilenge

Malatya
Dr. C. Özelçi
Sinob
C. Atay